

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

w sprawie **B. D.**

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 25 czerwca 2024 r.

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 15 grudnia 2017 r., sygn. akt II AKa 356/17,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 maja 2017 r.,

sygn. akt XII K 113/15,

na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a *a contrario*

postanowił:

- 1. oddalić wniosek o wznowienie postępowania;**
- 2. obciążyć skazanego B. D. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego.**

UZASADNIENIE

B. D. wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 maja 2017 r., sygn. akt XII K 113/15, został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 3 k.k. w zb. z art. 272 k.k. w zb. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., za które

wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności (pkt II wyroku), oraz przestępstwa skarbowego z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 k.k. pkt 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. w zb. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s., za które wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności (pkt III wyroku). Na podstawie art. 8 § 2 k.k.s. wykonaniu podlegała kara pozbawienia wolności orzeczona w punkcie II wyroku (pkt IV wyroku).

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego i Prokuratora Regionalnego w Białymstoku Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 15 grudnia 2017 r., sygn. akt II AKa 356/17, zmienił zaskarżony wyrok Sądu I instancji wobec oskarżonego B. D. w ten sposób, że zmienił kwalifikację prawną czynu z punktu II wyroku Sądu I instancji na art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., wymierzając jednocześnie karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaś w zakresie czynu z punktu III wyroku Sądu I instancji wyeliminował z kwalifikacji art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. i art. 38 § 2 pkt 2 k.k.s. i uzupełnił ją o art. 8 § 1 k.k.s, wymierzając karę roku pozbawienia wolności. Na podstawie art. 8 § 2 k.k.s. wykonaniu podlegała kara roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu kasacji obrońcy skazanego Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 21 listopada 2019 r., sygn. akt II KK 330/18, oddalił ją jako oczywiście bezzasadną.

Pismem z dnia 12 marca 2024 r. obrońca skazanego B. D. wniosła na podstawie art. 545 § 2 k.p.k. oraz art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. w zw. z art. 541 § 1 k.p.k., art. 542 § 1 k.p.k. i art. 544 § 2 k.p.k. o wznowienie postępowania karnego prawomocnie zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 grudnia 2017 r., sygn. akt II AKa 356/17, oraz o:

- „1) uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie, sygn. akt II AKa 356/17 z dnia 15 grudnia 2017 r. - w części co do skazanego B. D. ;
- 2) uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie, sygn. akt XII K 113/15 z dnia 8 maja 2017 r. - w części co do skazanego B. D. ,
- 3) uniewinnienie B. D. od popełnienia zarzuconych mu czynów;
względnie o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie”.

W odpowiedzi na wniosek obrońcy, prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego B. D. okazał się bezzasadny, w związku z czym należało go oddalić.

Obrońca skazanego w uzasadnieniu wniosku wskazała, że „po wydaniu opisanych wyżej orzeczeń [Sądu I i II instancji – dop. SN] ujawniły się nowe dowody wskazujące na to, że skazany B. D. nie popełnił przypisanych mu przestępstw” (s. 4). Aby pozytywnie rozstrzygnąć wniosek o wznowienie postępowania oparty na przesłance ujawnienia się nowych faktów lub dowodów, które wskazywałyby na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowi przestępstwa lub nie podlega karze (art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.) należałoby ustalić m.in., że proponowany dowód ma cechy dowodu nowego, tj. nieznanego wcześniej stronie i sądom orzekającym w sprawie (zob. np. postanowienie SN z dnia 24 maja 2024 r., sygn. akt II KO 29/24).

Nadto to skazany, w razie powoływania się na podstawę *de novis*, obarczony jest ciężarem uprawdopodobnienia zasadności wniosku o wznowienie postępowania, skoro wcześniej prawomocnym wyrokiem skazującym obalone zostało domniemanie niewinności. Nie wystarczy zatem samo powołanie się przez autora wniosku na nowy fakt czy dowód (zob. np. postanowienie SN z dnia 19 kwietnia 2007 r., sygn. akt II KO 60/06).

W przedmiotowej sprawie obrońca skazanego B. D. podniosła, że skazany od 2012 r. leczy się psychiatrycznie z powodu zaburzeń depresyjnych. Obrońca wskazała również, że skazany był hospitalizowany w Oddziale Psychiatrii w szpitalu w R. w okresie od 28 marca 2018 r. do 18 kwietnia 2018 r. w związku z podjętą próbą samobójczą, a następnie kontynuował leczenie psychiatryczne. Obrońca wskazała również na to, że obecnie również skazany jest pod opieką lekarza psychiatry oraz był w 2023 i 2024 r. z powodu stanu zdrowia psychicznego hospitalizowany.

Należy jednak wskazać, że okoliczności dotyczące leczenia psychiatrycznego, o których mowa we wniosku, nie dotyczą czasu popełnienia przypisanych skazanemu czynów (luty-lipiec 2013 r.). Dla porządku należy też

dodać, że nie dotyczą ponadto czasu trwania postępowania karnego oraz wyrokowania (prawomocne skazanie nastąpiło bowiem w grudniu 2017 r.). Załączone dokumenty potwierdzają zaś fakt leczenia psychiatrycznego skazanego dopiero od 2018 r. Twierdzenie, że skazany leczy się psychiatrycznie od 2012 r. nie zostało potwierdzone stosowną dokumentacją medyczną z tego okresu. Informacje o leczeniu od 2012 r. pojawiają się jedynie jako dane z przeprowadzonych z pacjentem niektórych wywiadów lekarskich (zob. np. karty informacyjne z Szpitala Specjalistycznego w N.: z 29 listopada 2018 r.; z 31 maja 2023 r.), przy czym są one sprzeczne z innymi dołączonymi przez wnioskodawcę wywiadami lekarskimi, w których jako termin rozpoczęcia leczenia psychiatrycznego B. D. deklarowano 2016 r. (np. zaświadczenie lekarskie z 29 stycznia 2018 r.; karta informacyjna Szpitala w R. z 18 kwietnia 2018 r.).

Istotne jest również to, że w przedmiotowej sprawie B. D. był przesłuchany w charakterze podejrzanego z udziałem obrońcy w dniu 21 kwietnia 2015 r. Wówczas wyjaśnił, że jest „zdrowy, nieleczony psychiatrycznie”, nie podając jakichkolwiek okoliczności związanych ze swoim stanem zdrowia, w tym w szczególności zdrowia psychicznego (k. 2337 akt). W trakcie postępowania przed Sądem I instancji w dniu 20 stycznia 2016 r. obrońca wniósł o zmianę terminu rozprawy z powodu złego stanu zdrowia B. D. , przy czym przyczyną były schorzenia trzustki i wątroby (k. 2196 akt), zaś przed rozprawą w dniu 18 kwietnia 2016 r. obrońca złożył wniosek o zmianę terminu rozprawy z powodu skierowania skazanego do szpitala – nie wskazując jednocześnie na charakter schorzeń. Ponadto w postępowaniu odwoławczym ani skazany, ani obrońcy nie podnosili kwestii zaburzeń zdrowia psychicznego skazanego ani w czasie czynu, ani w czasie trwania postępowania karnego. Co więcej, nie dotyczył tej kwestii żaden zarzut apelacyjny lub kasacyjny.

Jedynie we wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją wyroku sądu odwoławczego obrońca skazanego wskazał, że „B. D. od kilku lat leczy się psychiatrycznie, przeżywał załamania, które skutkowały próbami samobójczymi” oraz że jest pod stałą opieką lekarzy psychiatrów. Należy jednak zwrócić uwagę, że kwestie te podnoszone były jedynie w zakresie wstrzymania kary, nie stanowiły zaś zarzutu kasacyjnego. Wypada również odnotować, że wniosek ten nie został uwzględniony. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu

postanowienia z dnia 11 września 2018 r., sygn. akt II KK 330/18, wskazał, że wstrzymanie wykonania kary musi wynikać z okoliczności związanych z nietrafnością merytoryczną zaskarżonego orzeczenia, zaś nie uzasadnia go zły stan zdrowia skazanego. Kwestia leczenia psychiatrycznego nie była zatem w ogóle odnoszona do czasu, w którym skazany popełnił przypisane mu przestępstwa.

Oznacza to, że okoliczności związane ze stanem psychicznym skazanego nie były podnoszone na etapie postępowania karnego w sprawie. Nowe fakty lub dowody mogą stanowić podstawę wznowienia wyłącznie wtedy, gdy uprzednio nie były znane nie tylko sądowi, ale i stronie. Ciężar wykazania tej okoliczności spoczywa na wnioskodawcy. Art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. związany jest z zasadą kontradiktoryjności postępowania sądowego i opiera się na założeniu, że w postępowaniu tym strona powinna przedstawić wszystkie znane jej fakty lub dowody. Pasywność na tym polu powoduje zaś utratę możliwości późniejszego zgłoszenia tychże faktów i dowodów zarówno w postępowaniu odwoławczym (art. 427 § 3 k.p.k.), jak i wznowieniowym (zob. postanowienie SN z dnia 29 grudnia 2023 r., sygn. akt II KO 143/23). Z powyższych względów w przedmiotowej sprawie obrońca skazanego oczywiście nie wykazała spełnienia wymaganego kryterium nowości. Twierdzenia o braku możliwości rozpoznawania znaczenia czynu przez skazanego w czasie jego popełnienia nie zostały poparte obecnie jakimikolwiek dowodami; tym bardziej nie sposób twierdzić, że są one „nowe” w rozumieniu art. 540 § 1 k.p.k. Jeśli skazany w czasie przypisanych mu przestępstw leczył się psychiatrycznie i były przesłanki do wywodzenia z tego faktu skutków dla kwestii odpowiedzialności karnej, to należało okoliczność tę podnieść na etapie postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu odwoławczego z 2017 r. Obecnie – abstrahując od braku należytego wykazania, że leczenie takie w czasie popełnienia przestępstw, tj. w 2013 r., miało miejsce – nie sposób uznać, że leczenie psychiatryczne skazanego jest okolicznością, o której skazany (lub obrońcy) wcześniej nie wiedział. Zauważyć należy, że na wszystkich terminach rozpraw był obecny obrońca skazanego.

W tym stanie rzeczy wniosek jest oczywiście bezzasadny i należało go oddalić.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

[J.J.]

[ms]

Jerzy Grubba

Michał Laskowski

Barbara Skoczowska